

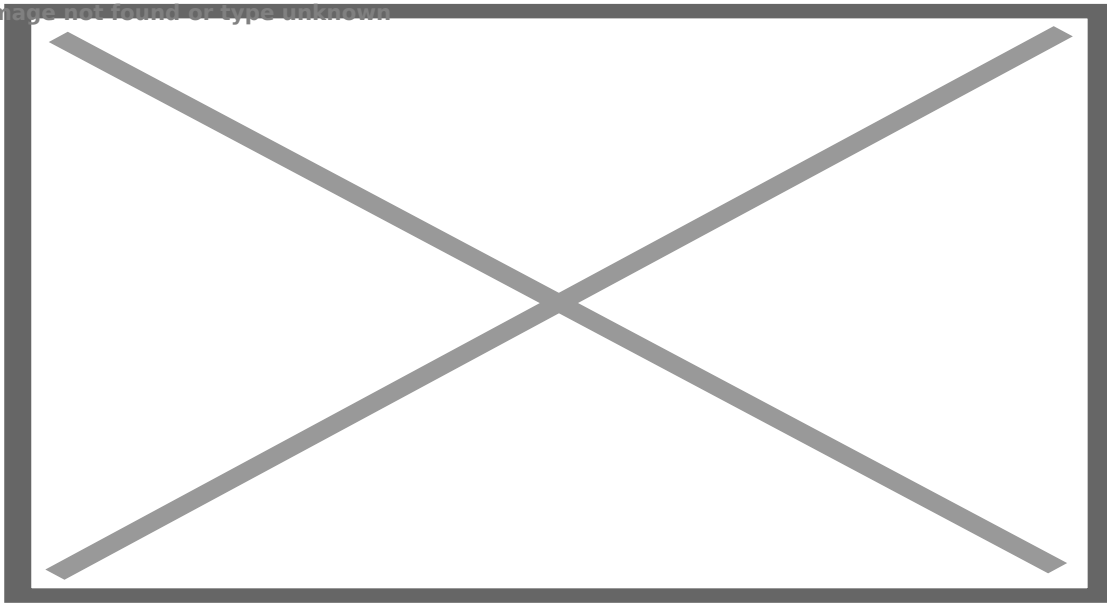
Quản trị nội dung ở Báo Quân đội nhân dân trong bối cảnh truyền thông đa phương tiện

16:42 17/05/2022

Tác giả: Thế Anh

Trong bối cảnh hội tụ truyền thông và đa phương tiện trở thành xu thế tất yếu của báo chí hiện đại, Báo Quân đội nhân dân (QĐND) đang đứng trước yêu cầu đổi mới về nhiều mặt, trong đó có vấn đề nâng cao hiệu quả quản trị nội dung.

Image not found or type unknown

Ảnh minh họa

Vấn đề quản trị nội dung

Báo QĐND là cơ quan ngôn luận của Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng – Tiếng nói của lực lượng vũ trang và nhân dân Việt Nam; là một trong những cơ quan báo chí chính trị hàng đầu của Đảng, Nhà nước, Quân đội với bề dày truyền thống hơn 70 năm lịch sử hình thành và phát triển. Từ một tờ báo in đơn ngữ, đến nay, Báo QĐND đã phát triển thành tờ báo đa ấn phẩm (gồm Báo QĐND ra hằng ngày, Báo QĐND Cuối tuần, Nguyệt san Sự kiện và Nhân chứng), đa ngữ trên phiên bản điện tử, gồm: Tiếng Việt, tiếng Anh, tiếng Trung, tiếng Lào, tiếng Khmer; đồng thời phát triển cả 4 loại hình báo chí (báo in, báo điện tử, phát thanh, truyền hình).

Những đặc điểm nói trên đặt ra yêu cầu cho công tác quản trị nội dung của Báo QĐND phải bảo đảm những điểm chính: Thông tin đúng định hướng chính trị, định hướng tuyên truyền của Đảng, Nhà nước, Quân đội; Đúng nguyên tắc, điều lệ Quân đội, không để lộ, lọt bí mật Nhà nước, bí mật

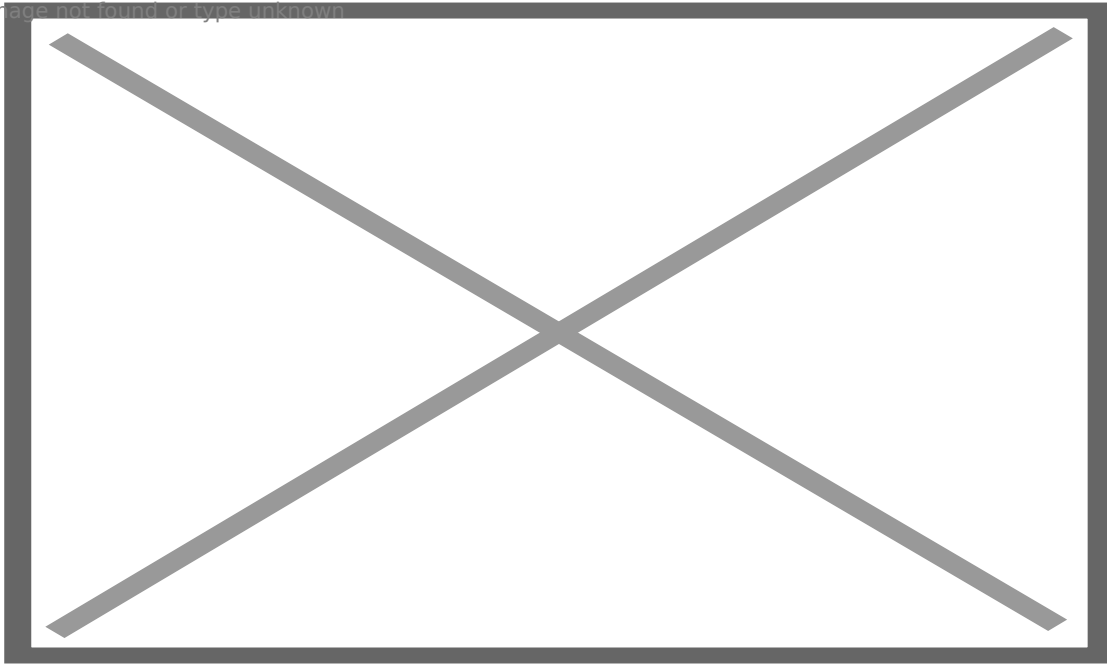
quân sự; Thông tin chính xác, kịp thời, cập nhật; Nội dung thông tin phù hợp, hấp dẫn, có sức thu hút với công chúng; Ghi nhận được phản hồi của công chúng về nội dung thông tin của báo.

Về đối tượng của quản trị nội dung – các tác phẩm báo chí, khi đề cập đến khía cạnh này nghĩa là nói đến đội ngũ phóng viên (PV), biên tập viên (BTV), cộng tác viên (CTV), bởi họ chính là người sáng tạo ra nội dung của tờ báo. Thêm vào đó, trong đội ngũ PV, CTV của báo luôn có những cây bút sắc sảo, giàu kinh nghiệm, có hiểu biết sâu sắc về một hoặc nhiều lĩnh vực chuyên môn. Vì thế, tác phẩm báo chí mà họ sáng tạo thường có hàm lượng chất xám cao, có tính thuyết phục và hấp dẫn với công chúng. Tuy nhiên, bên cạnh những ưu điểm trên, vẫn còn một số PV, BTV, CTV có trình độ chuyên môn chưa cao, văn phong, ngữ pháp chưa chuẩn mực, kỹ năng sử dụng các công cụ hỗ trợ như máy ảnh, máy quay phim, các phần mềm hỗ trợ... còn yếu, ảnh hưởng đến chất lượng tác phẩm báo chí.

Về trang thiết bị kỹ thuật phục vụ quản trị nội dung, hiện nay, thiết bị tác nghiệp của phóng viên, biên tập viên Báo QĐND được trang bị cơ bản, có chất lượng tốt, số lượng đủ, bảo đảm hoạt động ổn định đến năm 2025. Tuy nhiên, hạ tầng công nghệ thông tin tại trụ sở làm việc đã cũ, thiếu, cần phải nâng cấp; nhiều thiết bị mạng hoạt động ở chế độ đơn lẻ, không bảo đảm tính sẵn sàng cao, tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây gián đoạn hoạt động của hệ thống, ảnh hưởng đến công tác xuất bản báo nói chung, quy trình quản trị nội dung nói riêng. Hạ tầng lưu trữ không thống nhất và dễ gây mất dữ liệu, không thể quản lý đồng bộ, khó khai thác, ảnh hưởng lớn đến việc quản trị các sản phẩm báo chí đa phương tiện. Các hệ thống phần mềm quản trị nội dung chưa đồng nhất, bộc lộ nhiều điểm lạc hậu về công nghệ. Hiện nay, Báo QĐND đang duy trì sự tồn tại của nhiều hệ thống phần mềm quản trị nội dung tách rời nhau cho các loại hình báo chí.

Về phương thức quản trị nội dung, hiện nay, Báo QĐND thực hiện một số nhóm phương thức chính: Phương thức hành chính-tổ chức (qua các quy định, quy chuẩn, kế hoạch làm báo và công tác thông tin, báo cáo triển khai thực hiện hằng ngày, tuần, tháng, quý...); Phương thức kinh tế (qua quy chế thưởng, phạt nhuận bút); Phương thức tâm lý xã hội/giáo dục (giáo dục truyền thống, qua khen thưởng, qua nắm bắt tư tưởng, hoàn cảnh của PV, BTV, kịp thời động viên, giúp đỡ).

Image not found or type unknown

Ảnh minh họa

Vấn đề đặt ra

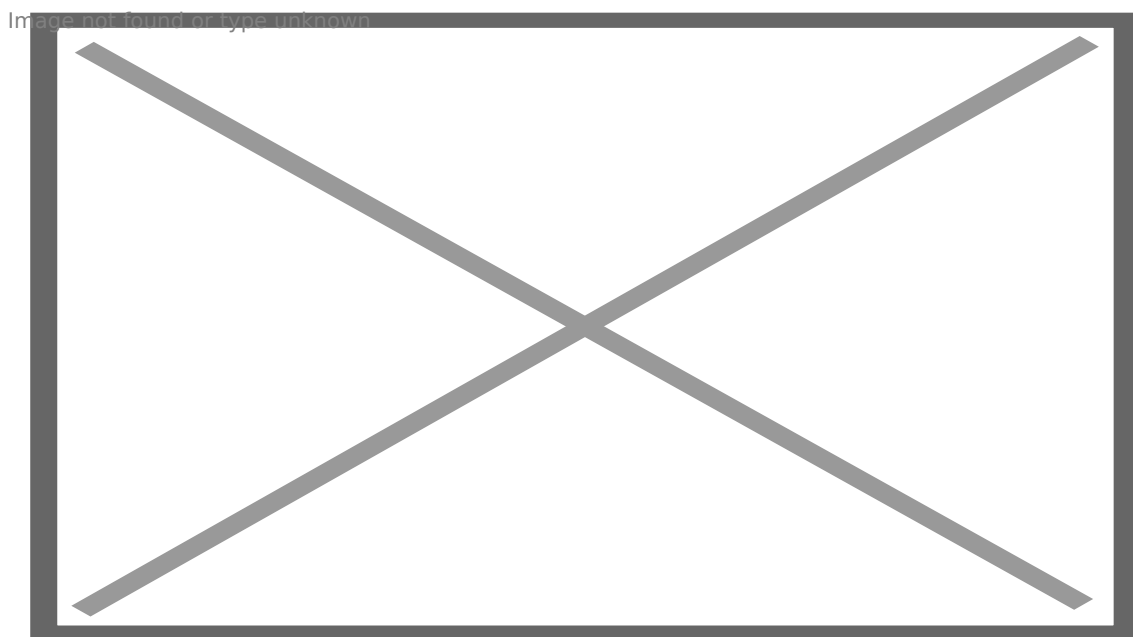
Về quy trình quản trị nội dung, cơ bản Báo QĐND thực hiện 4 công đoạn: Lập kế hoạch; Tổ chức triển khai kế hoạch; Chỉ đạo thực hiện kế hoạch; Đánh giá, điều chỉnh kế hoạch. Tuy nhiên, quy trình quản trị nội dung của báo in và báo điện tử (gồm cả phát thanh, truyền hình) lại tách biệt và có một vài điểm khác nhau.

Trên cơ sở định hướng tuyên truyền của Ban biên tập hoặc kế hoạch riêng của từng phòng, ban chuyên môn, hoặc do PV tự khai thác, lựa chọn, trình lên Ban biên tập. Các phòng chuyên môn thực hiện kế hoạch: Lãnh đạo phòng chuyên môn chỉ đạo PV sáng tạo các tác phẩm báo chí, sau đó PV tự biên tập tin, bài lần thứ nhất, lãnh đạo các phòng chuyên môn biên tập lần thứ hai. Sau đó, cán bộ phòng tập hợp các tin, bài của PV thực hiện theo kế hoạch gửi đến Phòng Thư ký tòa soạn (TKTS) để biên tập, thiết kế trình bày. Phòng TKTS biên tập, thiết kế ma-két trình bày báo. Sau khi Phòng TKTS hoàn chỉnh các trang cả về nội dung và hình thức, TKTS sẽ báo cáo Thủ trưởng trực xuất bản duyệt ma-két, chỉnh sửa hoàn chỉnh lần cuối rồi gửi vào tòa soạn điện tử để Tổng biên tập duyệt ma-két, quyết định xuất bản. Trên cơ sở phản hồi của bạn đọc và các cấp quản lý, Ban biên tập sẽ đánh giá hiệu quả quá trình quản trị nội dung, điều chỉnh kế hoạch nếu cần thiết.

Quy trình quản trị nội dung của báo điện tử có một số điểm khác biệt so với quy trình của báo in khi có sự tham gia của các trưởng ban nghiệp vụ thuộc Phòng Biên tập Báo Điện tử (gồm 6 ban: Tiếng Việt, Tiếng Anh, Tiếng Trung, Tiếng Lào, Tiếng Khmer, Video-Audio); Không có sự tham gia

của cán bộ các phòng chuyên môn mà cán bộ chỉ huy Phòng Biên tập Báo Điện tử chịu trách nhiệm biên tập nội dung theo các mảng riêng biệt; Không có công đoạn hiệu đính, chế bản, đọc dò.

Thực trạng quản trị nội dung như trên của Báo QĐND có một số ưu điểm khi phân định rõ trách nhiệm và yêu cầu đối với từng khâu làm báo; bảo đảm chấp hành nghiêm thời gian gửi tin, bài, ảnh và thời gian làm việc của các kíp trực trong quy trình quản trị; phù hợp với hạ tầng cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật hiện thời của báo; sự độc lập giữa hệ thống quản trị nội dung báo in và báo điện tử giảm mức độ ảnh hưởng khi xảy ra trục trặc kỹ thuật. Tuy nhiên, vẫn tồn tại một số hạn chế: quy trình quản trị nội dung báo in và báo điện tử vận hành tách biệt, dẫn đến hiện tượng PV thụ động, chỉ tập trung viết cho một loại hình, không phát huy hết khả năng làm báo; nội dung tuyên truyền trên báo in và báo điện tử có lúc bị trùng lặp hoặc thiếu thống nhất, thiếu tính hệ thống và khoa học; gây áp lực về hạ tầng lưu trữ, dễ gây mất mát dữ liệu, không thể quản lý đồng bộ, khó khai thác... Có thể thấy, mô hình quản trị nội dung hiện nay của Báo QĐND đã không còn phù hợp với việc sản xuất đa loại hình báo chí, chưa phát huy được hết các nguồn lực, đặc biệt là con người, chưa đạt được sự đồng bộ, khoa học trong cả hệ thống.

Mô hình tòa soạn hội tụ. Ảnh: Lucas Varela

Xây dựng tòa soạn hội tụ

Trong bối cảnh truyền thông đa phương tiện, hội tụ truyền thông, để hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ, xứng đáng là tờ báo Đảng trong lực lượng vũ trang, đồng thời thực hiện Đề án đầu tư phát triển Báo QĐND theo mô hình cơ quan truyền thông đa phương tiện đến năm 2025, Báo QĐND cần đổi mới mô hình, cơ cấu tổ chức, đầu tư và nâng cấp cơ sở vật chất-kỹ thuật, đặc biệt

cần nâng cao hơn nữa hiệu quả quản trị nội dung. Một trong những giải pháp nổi bật nhằm tối ưu hóa công tác quản trị nội dung, nâng cao chất lượng các xuất bản phẩm đang được báo chí hiện đại hướng tới là tổ chức tờ báo theo mô hình tòa soạn hội tụ. Thực chất, tòa soạn hội tụ là một “trung tâm sản xuất và phân phối tin tức” không có các bức tường ngăn cách giữa báo in, truyền hình, phát thanh và các trang web, từ tổng biên tập đến phóng viên đều làm việc trên một mặt phẳng, có thể trực tiếp điều hành và giám sát các hoạt động chung của tòa soạn. Tuy nhiên, tòa soạn hội tụ phải phụ thuộc vào các quy định cũng như luật báo chí của từng quốc gia, đặc biệt là nền tảng khoa học và công nghệ, cũng như văn hóa tòa soạn. Đối với Báo QĐND, việc đổi mới, tổ chức tờ báo theo mô hình tòa soạn hội tụ đòi hỏi một quá trình với nhiều giai đoạn cùng với sự phát triển của nhiều yếu tố: con người, cơ sở vật chất, hạ tầng công nghệ-kỹ thuật, quy trình sản xuất, chiến lược phát triển nội dungn

Nguyễn Hoàng Anh

©Tạp chí Người Làm Báo số 459 - Tháng 05/2022

Tài liệu tham khảo:

[1] Nguyễn Tấn Phước: Quản trị học – Những vấn đề cơ bản. NXB Đồng Nai, 1998, tr.7

[2] Nguyễn Thành Lợi: Tác nghiệp báo chí trong môi trường truyền thông hiện đại. Tái bản, có chỉnh sửa, bổ sung. NXB Thông tin và Truyền thông, Hà Nội, 2019, tr.133

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/index.php/quan-tri-noi-dung-o-bao-quan-doi-nhan-dan-trong-boi-can-h-truyen-thong-da-phuong-tien>